

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 73
din data de 01.02.2017

Dosar nr. 468/2016

Petiția nr. 4100/30.09.2016

Petent: Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea

Reclamat: Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa"- Iași

Obiect: obligativitatea susținerii examenelor în zilele de sâmbătă, de către studenții de Cult Adventist ce învață în cadrul universității reclamate.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților.

I.1.1 Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, prin reprezentant legal, domnul ..

I.1.2 Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.1.3 Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa"- Iași, .

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1 Petentul susține că, studenții de Cult Adventist din cadrul Universității de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa" din Iași, sunt obligați să susțină examenele în zilele de sâmbăta, fără a li se da posibilitatea alegerii unei alte zile din săptămână.

III. Procedura de citare

3.1 Prin adresa înregistrată cu nr.4100.30.09.2016, a fost citată Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea în calitate de petentă, prin reprezentant legal, pentru data de 25.10.2016. Procedură legal îndeplinită.

3.2 Prin adresa înregistrată cu nr.4100.04.07.2016, a fost citată *Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa"- Iași* prin reprezentant legal, în calitate de reclamată, pentru data de 25.10.2016. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1 Petenta, susține că, partea reclamată pe parcursul a trei ani universitari, studenților li se limitează în mod constant, un drept religios recunoscut prin lege. Studenții cultului religios, fiind obligați la susținerea examenului într-o zi de sâmbătă. Zi considerată de către petentă, de odihnă și rugăciune. În ziua de sâmbătă, nu trebuie să se desfășoare nicio activitate, începând cu vineri seara de la apusul soarelui până sâmbătă seara la apusul soarelui. În acest sens, studenții Universității reclamate, sunt puși în imposibilitatea de a susține examenele, într-o altă zi decât cea de sâmbătă. Petenta susține că, răspunsul părții reclamate la cerința căutării unei soluții de compromis a fost unul negativ; “Universitatea nu dispune de infrastructura care să permită satisfacerea tuturor solicitărilor formale și informale exprimate de reprezentanții celor 84 de state ale tuturor religiilor și cultelor religioase”. Mai mult, răspunsul Rectoratului Universității, în urma adresei comunicate de către petentă, a fost în opinia acesteia, lipsit de exigență academică; “ținând cont de faptul că, Universitatea de Medicină și Farmacie Gr. T. Popa din Iași, nu este o universitate confesională și având în vedere prevederile legale și conținutul Cartei Universitare, nu putem răspunde favorabil cererii formulate de dumneavoastră”.

4.2 Ca urmare, petenta consideră că prin lipsa unui răspuns favorabil din partea reclamatei, se produce un act de discriminare și se împiedică astfel, acordarea unei egalități de șanse studenților adventiști. “În situația în care, unul din acești studenți nu promovează examenele *credit*, ei nu se pot bucura de celelate două șanse de reexaminare pe care le au ceilalți studenți ne-adventiști”. Prin urmare, petenta este de părere că studenții cultului adventist, care învață în cadrul Universității reclamate, suferă un tratament diferențiat prin comparație cu ceilalți studenți pe criteriul religios, limitându-li-se dreptul de exercitare a unui număr de examinări egal cu a celorlalți colegi. Aceștia, având doar o posibilitate să poată participa la o singură serie de examene, limitându-se astfel și posibilitatea de mărirea vreunei note sau alte facilități de care ceilalți studenți se bucură.

Susținerile reclamațiilor

4.3 Partea reclamată declară că, există în practica stabilirii examenelor pentru studenți în sesiunea anuală de vară și iarnă, o perioadă de examinare care nu este fixată sâmbătă și duminică, pentru a permite studenților cu anumite convingeri religioase să aibă posibilitatea cel puțin o dată la o examinare în cursul săptămânii.

4.4 Pe de altă parte, reclamata declară că în decursul a trei ani, Universitatea nu a înregistrat niciun fel de plângere nominală din partea unuia sau unora dintre studenți, ci aceste sesizări, au fost făcute prin intermediul ori cu susținerea unor diverse organisme. Mai mult, studenții sunt de religii ori confesiuni diferite și pentru fiecare religie există anumite zile declarate cu scopul respectării lor ca zile de odihnă, în care să nu se desfășoare *nicio lucrare* așa cum o cere doctrina. Astfel că, este imposibil să se respecte în totalitate, zilele de repaus pentru toate cultele religioase. De aceea, zilele de examinare, sunt stabilite împreună cu studenții de către coordonatorii direcțiilor de studii. Iar ca urmare a solicitării Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, înregistrată sub nr. 8070/31.03.2016, Universitatea a aprobat Consiliului de Administrație și a transmis un răspuns scris în sensul în care, examenele de credite, nu vor fi programate sâmbătă; “ca atare, Universitatea a încercat găsirea unei soluții pe cale amiabilă de stabilire a zilelor de examinare a studenților, de comun acord cu aceștia, rezolvarea problemelor ivite în limitele stabilite de normele legale”.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1 Colegiul CNCD reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care studenții de Cult Adventist din cadrul Universității de Medicină și Farmacie "Gr. T. Popa" din Iași, sunt obligați să susțină examenele în zilele de sâmbătă.

Raportat la definiția discriminării astfel cum este reglementată în O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la una dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art.2 din O.G. nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus datorită unui criteriu prevăzut de art.2 alin.1, respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

5.2 Colegiul Director potrivit obiectului petiției, este chemat să analizeze și să se pronunțe, potrivit unui tratament diferențiat între studenți pe criteriul religiei lor. Cultul religios care a formulat petiția către CNCD declară că, sunt obligați să susțină examenele de specialitate în medicină, în zile de sâmbătă. Fapta reclamată, contravine canoanelor bisericești Adventiste de Ziua a Șaptea. Prin urmare studenților Universității reclamate, ce aparțin cultului religios menționat, potrivit religiei lor, le este interzis să desfășoare vreo altă activitate în ziua de sâmbătă în afară de cea religioasă. Astfel, este de înțeles că, nu se pot prezenta nici la examenele organizate în zi de sâmbătă, această activitate intrând în contradictoriu cu principiile lor canonice. Pe de altă parte, reclamata susține faptul că, sesiunea de examene pentru anul în curs universitar, se stabilește prin consultarea studenților, cu scopul de a preîntâmpina eventualele probleme ce pot avea loc pe parcursul anului universitar. Fiindu-le solicitat studenților dreptul la exprimare de orice natură, fără a li se îngădi niciun drept recunoscut. Ca atare, partea reclamată menționează că, nu a primit nicio sesizare de la studenții cultului menționat în petiție, pentru a fi nevoiți să schimbe împreună cu aceștia, calendarul de susținere a examenelor din anumite zile din săptămână. Dar, așa cum recunoaște însăși reclamata în punctul său de vedere, îi este cu neputință să satisfacă toate dorințele cultelor ori confesiunilor religioase din țară; "... studenții sunt de religii ori confesiuni diferite și pentru fiecare religie există anumite zile declarate cu scopul respectării lor ca zile de odihnă. În zilele declarate nelucrătoare, nu se desfășoară *nicio lucrare* de altă natură, decât cea sfântă. Astfel că, este imposibil să se respecte în totalitate zilele de repaus pentru toate cultele religioase". Colegiul director consideră că, drepturile minorităților religioase trebuie să se bazeze pe principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților religioase naționale, dreptul la păstrarea, dezvoltarea și la exprimarea identității religioase, culturale, lingvistice și etnice.

Dacă nu ar fi respectate aceste drepturi, s-ar încălca principiul libertății de manifestare și exprimare pe criteriul menționat. Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, prevede la Art. 1. – (1) Statul român respectă și garantează dreptul fundamental la libertate de gândire, de conștiință și religioasă al oricărei persoane de pe teritoriul României, potrivit Constituției și tratatelor internaționale la care România este parte.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de

persoana care se consideră discriminată, Colegiul observă că un asemenea raport poate fi stabilit în prezenta speță. Ca atare, Colegiul director constată că, în cauză sunt prezentate indicii de natură a prezuma că, un criteriu interzis stipulat de art. 2 alin.1) și art.2 alin. 4, “orice comportament active ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”, art.11, alin.1 “...refuzarea accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie social sau la o categorie defavorizată, respective din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexual a persoanelor în cauză”, și art. 15 , “Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”, din O.G nr.137/2000, modificată, a creat un tratament mai puțin favorabil unui grup de studenți, ce aparțin unei alte confesiuni religioase decât cea ortodoxă. Sancționarea părții reclamate, în speță Universitatea de Medicină și Farmacie ”Gr. T. Popa”- Iași prin reprezentant legal, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 de lei, potrivit art.26, alin.1, din O.G nr.137/2000, modificată. Colegiul director, recomandă părții reclamate să stabilească o perioadă de examinare pentru studenții adventiști de ziua a șaptea și în zile de sâmbăta, pentru următoarea sesiune de examene, precum și publicarea rezumatului prezentei hotărârii, cu excludere datelor cu caracter personal într-un ziar de circulație națională, potrivit art.26, alin.2, din O.G nr.137/2000, modificată .

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1.Aspectele sesizate intră sub incidența prevederilor art. 2 alin.1) și art.2 alin. 4, “orice comportament active ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități, atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”, art.11, alin.1 “...refuzarea accesului unei persoane sau a unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie social sau la o categorie defavorizată, respective din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexual a persoanelor în cauză”, și art. 15 , “Constituie contravenție, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, or acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității or crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane, unui grup

de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată or de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”, din O.G nr.137/2000, modificată, a creat un tratament mai puțin favorabil unui grup de studenți, ce aparțin unei alte confesiuni religioase decât cea ortodoxă.

2. Sancționarea părții reclamate, în speță Universitatea de Medicină și Farmacie ”Gr. T. Popa”- Iași prin reprezentant legal, cu amendă contravențională în cuantum de 2000 de lei, potrivit art.26, alin.1, din O.G nr.137/2000, modificată. Colegiul director, recomandă părții reclamate să stabilească o perioadă de examinare pentru studenții advenșiți de ziua a șaptea și în zile de sâmbăta, pentru următoarea sesiune de examene, precum și publicarea rezumatului prezentei hotărârii, cu excludere datelor cu caracter personal într-un ziar de circulație națională, potrivit art.26, alin.2, din O.G nr.137/2000, modificată.

3. O copie a hotărârii se va transmite părților.

a) Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, prin reprezentant legal, domnul F.I.

b) Universitatea de Medicină și Farmacie ”Gr. T. Popa”- .

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Amenda contracvențională se va plăti la Direcția de Finanțe Publice a Municipiului Iași.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC– Membru

DINCĂ ILIE – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

ISTVAN HALLER – Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Realizat de C.J și R. OR